

ACC. N:R M. 16607:1-3.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Thore Brogårdh, Hallaryd*
Härad: *L. Möre* Berättare: *P. J. Gustafsson, Vissefjärda*
Socken: *Vissefjärda* Berättarens yrke: *f. d. lantbrukare*
Uppteckningsår: *1960* Född år *1872* i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Gustaf i Niekemåla, - klok grubbe.

s. 1-3.

*(foto av berättaren
s. 1a.)*

Skriv endast på denna sida.

I Vissefjärda socken bodde under förra seklet en man som på orten kallades för "Gustaf i Nickemåla. Han var känd för sin kunnighet i läkekonsten, och många gånger kom hans hjälpande hand till nytta och gagn åt bygdens folk. Hans råd och ordinationer följdes noggrant och det finns ännu idag äldre personer som har blivit botade av honom. Hans kunnande gällde även kreatur. Gustafs fullständiga namn var Karl Gustaf Petersson, och han var född den 3 aug. 1827 och dog han den 20 okt. 1912.

"Det var te" midsommar. Jag hade fått en finne här på armen. Då jag midsommandagen gick te körkan, så kände jag inget av det, men etter en liten stunn så började jag frysa så jag skakade i hela kroppen, ja jag kände mig rektet sjuker. Jag kände en stickande smärta i armen, så jag var då helt tvungen te å knäppa upp litet så jag kunde se hur det var fatt, och då såg jag att där var en röd strimma. Så fort som prästen hade sagt amen, så var det jag som skyndade ästad till Gustav i Nickemåla.

- Då va bra att du kom, sa han då jag kom inom dörren.
- Ja svarte jag på de dära, ja bleen sau sjuker i körkan ida.
- Ah, mente Gustaf, va ä du sjker?
- Jo då ä nock bloförgiftning. På det där så visade jag honom armen.
- Ja då sier inte sau bra ud, nu ä allt minuterna dyra för de', mente Gustaven.

Ja så gick han in i ett intilliggande rum, och där lagade han till medikament. Efter en stunn sau kom han ud med de dära pau ena flaska, det kunde väl vara så mycket som en tre, fyra sypeglas. Han gick tag på något linne, rev detta i trådar och blötte sen det dära i medikamentet. Ja sen lindade han detta om armen ända upp till armbågen, och när allt var klart så sa Gustaf.

- Sådärja, nu ska du få de en kopp Kaffe, men nån syp då faur du int idag.
 - Nä då kan ja gott va udan, instämde jag.
- På det där traskade jag hem och la mig, sen klockan två eller halv tre på morronen så knackade det på fönstret, och då var det

M.16607:1a

Landskap: Småland Berättare: P.S. Gustafsson
Härad: - S. Alnö Berättarens yrke: f. d. lantbrukare
Socken: - Vierbjärda Berättarens adress: Baldön, Vierbjärda
Uppteckningsår: 1960 Född år 1872 i (15/7)
Upptecknare: Thore Brogårdh, Hallaryd

P.S. Gustafsson

foto: T. Brogårdh

Ifyll ovanstående uppgifter! Skriv uppteckningen *endast* på den linjerade sidan

ACC. N:R M. 16607:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET

Gustaven som stod där ute. Han undrade hur det stod till med mig, så han kom in och nystade upp omslaget. Då slog det upp en stor blodbölja. Den såg otäck ut, näväl te slut så sprack den och ut rann en massa svart otäckt blod. Det var väl räddningen. För efter det dära fick jag lugn och rō. Ja han va duktig Gustav i Nickemåla.

Jag minns en annan gång då han botade en klen "däka". Hon kom hit till fars då Gustaf i Nickemåla var här. Efter en stund så sa han.

- Den dära däkan är int' rektet frisk.

- Nä, mente far. hon ä int de, sau henne må du bota.

- Nä svarte Gustaf, de ä sånt folk som ja int' vill bry me om.

Far bad nu honom om att han måste bota flickan, men Gustaf svarte aldrig honom. Så gick het en tid, men en dag så kom Gustaf hem till far, och han hade en flaska medicin med sig

- Du ska ge däkan de hära, men du faur int' säja ett or om va du fått dä ifrån.

Ja far tog emot medicinen, och han höll sitt ord. Tro vad ni vill men däkan hon blev frisk, gifte sig och fick friska barn också, så Gustaf han kunde bota.

Han var också en skicklig veterinär. En gång så hade godsägare Malmström en sjuker oxe, men han ville inte kalla på Gustaf, ty de hade blivit osams en gång. Det gällde måttet på en leverans potatis.

Nåja när nu Malmströms oxe blev sjuker så budade han istället efter veterinären i Karlskrona, Carlberg hette hanna. Ja veterinären kom, men kunde inte se vad det var som fattades oxen så han sa:

- Ta hit Gustaf i Nickemåla, den gubben han kan.

Nä, svarte patron, den gubban kommer då inte in på min gård.

- Patron bör nog akta sig, ty den gubben han kan mer än vad man tror.

Ja kan veta att Carlberg hade hört mycket om Gustaf i Nickemåla under sina resor ute i bygderna, och nog visste han också en hel del om honom. Nåja till slut så ödmjukade sig Malmström till att buda Gustaf. Han var väl så illa tvungen till det kan veta. Gustaf kom också och så fort han kom dit så san han genast:

- Patron faur slajta osen, annars dör han ändå, ty han har fått ena

ACC. N:R M. 16607:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

spik i sig som gaur mot hjärtat.

- Är han säker på dä, mente Malmström.

- Ja annars betalar ja osten, svarade Gustav.

Man budade en slaktare, och när denne kom så nödslaktades oxen, och då den hade öppnats, så tog Gustaf genast fram spiken. Han visste vad den fanns, så nog var detta en gubbe som kunde en hel del.